

BENNO TORRENGA

TUSSEN SPEL

Copyright © 2012 Benno Torrenga
Coverontwerp en foto Benno Torrenga
ISBN 978 94 619 3487 1

OUVERTURE

Ik moet beginnen met u mijn excuses te maken, zeer gewaardeerde lezer, omdat ik in het hier volgende verhaal veelvuldig zal liegen. Ik heb net zo lang aan de waarheid gedraaid tot zij zo was vervormd dat niemand mijn identiteit of die van de andere hoofdrolspelers in dit verhaal zal kunnen raden. Ik beken dus nederig als verteller van dit verhaal niet erg betrouwbaar te zijn.

Maar na deze vrijwillige bekentenis vraag ik ook om enig begrip en enige clementie vanwege de uitzonderlijke positie waarin ik mij bevind. Velen van u kennen mij namelijk, en sommigen van u zelfs goed. Juist daarom kon ik dit relaas niet onder mijn eigen naam schrijven en ook de identiteit van vele personen die in dit verhaal een al dan niet prettige rol spelen diende verborgen te blijven.

Om nu te voorkomen dat u dit boek ongelezen weglegt omdat het toch volstaat met leugens, zal ik u precies vertellen wat beslist niet waar en wat misschien wel waar is. Dat, waarheidslievende lezer, is toch het minste wat ik als leugenachtige verteller voor u kan doen?

Welnu, dit verhaal speelt in de wereld van de klassieke muziek. Mijn naam is niet Benjamin Koffman. Ik reis wel over de hele wereld, treed op in alle belangrijke concertzalen, voor de televisie, maak opnamen voor CD's en daarom zullen velen van u mijn echte naam wel kennen.

U zult er dus begrip voor moeten hebben, dat ik mijn liefde voor de toen vijftienjarige Franse violiste en mil-

jonairsdochter Véronique Pascal niet onder mijn eigen naam beschrijf. Overigens, ze heet niet Véronique, maar ze was wel vijftien. En ik twee en veertig. Ze was mijn leerling.

Ik had natuurlijk ook mijn kortstondige maar hevige passie voor dat uitzonderlijke kind geheel onbesproken kunnen laten, maar dan zou u, scherpzinnige lezer, het niet aannemelijk hebben gevonden, dat ik plotseling al mijn optredens op belangrijke zomerfestivals heb afgezegd en mij zonder er veel over na te denken in het ongewone avontuur heb gestort dat op de navolgende bladzijden wordt beschreven. In de kranten heeft bestaan, dat ik plotseling ziek was geworden, hoewel over de aard van mijn aandoening geen mededelingen zijn gedaan.

Maar u, nieuwsgierige lezer, u hebt dit boek gekocht en straks weet u wel beter: ik was niet ziek, ik was verliefd. Op een groot tuinfeest heeft een kogel mijn linkerhand doorboord en tegelijkertijd is mijn aanbedene ontvoerd. Later heb ik in Parijs de vrouw ontmoet met wie ik oud hoop te worden, die mij naast een groot maar negatief banksaldo in één keer twee bloemen van dochters schonk, zestien en zeventien jaren oud, met wie ik heb gedanst terwijl we uitkeken over de Nôtre Dame van Parijs. Ik was bij die gelegenheid gekleed in een zwarte dameslegging en een zwart jurkje. Ik kende ze toen nog nauwelijks twee uren. Bizarre fantasie? Nee, bizarre werkelijkheid!

Later bleek er van mijn gevoelens voor mijn uitzonderlijke leerling weinig over, het was een echte zomerliefde geweest. Wel enigszins beschamend gezien mijn leeftijd. Zij heeft gelukkig van mijn beklagenswaardige toestand weinig gemerkt, vertelde ze later, ze heeft niet geweten dat mijn hart zich een slag verslikte als ik haar zag en dat ik pijn in mijn maag kreeg als ik aan haar dacht. Ze heeft genoten van de aandacht die ik voor haar had - door de lessen waar ze veel aan gehad heeft, maar ook door de gesprekken en de wandelingen samen.

Zo heb ik ook even deel van uitgemaakt van haar proces van volwassenwording, die zomer. Achteraf heeft ze het ervaren als een mooie spannende episode, als een deel uit een muziekstuk. Ons zomers intermezzo, gewoon, een tussen-spel.

Mijn zoektocht naar mijn verdwenen zomerliefde heeft mij in benarde, angstige en bedreigende situaties gebracht, die mij bijna mijn carrière en zelfs bijna mijn leven hebben gekost. Gelukkig hebben we geen van beide blijvende schade aan ons avontuur overgehouden, noch fysiek, noch mentaal.

Als er ergens een echte Benjamin Koffman bestaat, dan zijn bijzondere verontschuldigungen op hun plaats. Iedere gelijkenis van een echte Benjamin Koffman met de man die in dit boek zo genoemd wordt, berust op zuiver toeval. En dat geldt natuurlijk ook voor Véronique Pascal, haar ouders en iedereen die in dit avontuur een rol heeft gespeeld.

Tot slot moet ik bekennen, dat ik even in de verleiding

ben geweest mijn verhaal wat artistieker te maken door verschillende verhaallijnen door elkaar te laten lopen, verschillende standpunten naast elkaar te gebruiken, de chronologie door elkaar te gooien en niet te vertellen wie wanneer wat zegt. Maar bij nader inzien laat ik dat graag aan echte schrijvers over, ik ben maar violist. Ik wil u gewoon mijn verhaal vertellen, ik begin bij het begin.

Benjamin Koffman, Parijs, 2012

Het was zaterdagmiddag 20 juni en de heetste droge dag in een hete droge periode. Wat de Fransen een canicule noemen, een hittegolf. Op het stoffige marktplein voor de kerk van St. Julien stonden drie oude platanen berustend in de brandende zon te wachten tot het wat minder heet zou worden. Het plein was leeg, op de grijze kat na die in de schaduw van een houten bank diep zat na te denken, terwijl hij goed in de gaten werd gehouden door enkele duiven die op de grond wat rondscharrelde.

In de smalle winkelstraat was nog het gedempte geluid te horen geweest van stemmen, keukengerei en een enkele televisie, want achter de gesloten luiken stonden de ramen wijd open. Maar op het plein was de stilte bijna tastbaar en de hitte hing als een deken over de Mairie, over de school - op zaterdag zonder leerlingen - over het oude hotel, over de kerk. In de verte het geluid van een motorfiets, de kreet van een enkele kraai, verder niets.

Ik stond op de plaats waar de smalle winkelstraat - op dit uur van de dag uitgestorven - op het plein uitkwam, nog net in de schaduw van het laatste huis. Ik zette mijn koffer en mijn vioolkist neer. De koffer was zwaar, ondanks het feit dat de twee kleine wielen meer dan de helft van het gewicht van mij overnamen. Ik haakte de riem van de toch ook steeds zwaarder aanvoelende kledingtas met mijn lichte smoking en mijn rokkostuum van mijn schouder, wiste mijn voorhoofd af en ik realiseerde me, dat ik behoorlijk opzag tegen het oversteken van het plein, over de door de zon geblakerde stenen waarop de hete lucht als een reusachtige ballon stond te

dansen, want het beeld van de drie platanen stond te trillen op mijn netvlies.

Met de trein was ik in St. Julien aangekomen. Ik had het aanbod van Bill Prentiss om een auto van hem te lenen afgeslagen, want ik had juist zin in zo'n treinreis. Je ziet een landschap heel anders dan vanuit een auto. Bill begreep er niets van: hij zei nog dat ik die auto wel mocht houden tot volgend jaar, hij had er toch genoeg, en als ik niet zelf wilde rijden maar wilde uitkijken, dan had hij wel een mannetje vrij om als chauffeur dienst te doen. Bill had een groot fortuin van zijn vader geërfd en was zelf ook nog zeer succesvol geweest, dus hij zwom bijna letterlijk in het geld.

Toch was hij een aardige bescheiden man gebleven met een oprechte belangstelling voor andere mensen, speciaal musici. Zijn twee kinderen waren avonturiers geworden. Jack, de oudste, was bergbeklimmer en was veel met expedities in de Andes en de Himalaya bezig, als hij tenminste niet op ski's het Zuidpoolgebied overstak. Om niet steeds met het Prentiss concern en het Prentiss fortuin geassocieerd te worden noemde hij zich tegenwoordig Jack Noble, een heel bekende naam op zijn gebied.

Pauline, de jongste, had een vliegeniersopleiding gevolgd en was piloot bij een grote luchtvaartmaatschappij, een van de weinige vrouwen in Europa die de grote lijnvliegtuigen vloog. Maar in de vakanties vloog ze altijd Bill's privé jet, want dat was eigenlijk veel leuker. In het begin van mijn loopbaan had Bill me 'hier en daar een beetje geholpen, misschien', zoals hij het uitdrukte, wat ongetwijfeld betekende dat hij ook op mij winst had gemaakt.

Voor mijn New Yorkse debuut had hij Carnegie Hall afgehuurd, een genereus gebaar, toch, maar de publiciteitsmachine had hij daarop zo effectief aan het werk gezet, dat de zaal uitverkocht was ondanks de hoge toegangsprijzen. Hij heeft er vast meer aan overgehouden dan ik. Maar dat gaf niet, het was een mooie start en ik heb het sindsdien ook niet slecht gedaan.

Het was een druk seizoen geweest. Na het laatste concert, in Amsterdam met Prokofiev, was ik niet naar New York gegaan waar ik woon, maar ik had mijn goede vrienden Bill Prentiss en zijn vrouw Amaly opgezocht in hun mooie landhuis in Frankrijk.

Na een paar heerlijk luie dagen bij Bill en Amaly had ik mijn koffer gepakt en de tas met wat lichte avondkleding aan een riem over mijn schouder gehangen, mijn vioolkist aan de hand, en zo ben ik 's-morgens heel vroeg afgereisd naar St. Julien. Het was niet een erg ingewikkelde verbinding: een sneltrein, een keer overstappen en een plaatselijke boemel, eigenlijk meer een soort autobus op rails, hadden mij nog redelijk vlot op mijn bestemming afgeleverd. Het laatste stuk van de reis had mij door een heet, bijna geblakerd landschap gevoerd, de bermen van de spoorbaan waren vaalgeel en in de verte had ik een bosbrand gezien waar twee blusvliegtuigen boven cirkelden.

De aardige mevrouw van het station van St. Julien had mij uitvoerige instructies gegeven over de verder te volgen route voordat ze een bordje 'Fermé' aan een haakje hing en het gebloemde gordijn voor het loket dicht-schoof - mijn trein was de laatste geweest die er zou stoppen die dag.

Bij de stroom van informatie over de topografie van het stadje St. Julien was ook de instructie geweest het plein over te steken, dat wist ik zeker, ook zonder op het briefje te kijken dat ik in de haast had volgekrabbeld.

Ik zuchtte dus eens diep, hing de riem van de kledingtas weer over mijn schouder, tilde mijn koffer en de vioolkist op en stapte resoluut het zonlicht in, de wielen van de koffer maakten een hol bolderend geluid over de keien. De paar duiven, die deze drieste actie kennelijk niet hadden verwacht vlogen geschrokken klapwiekend op en zochten de schaduw van de raamkozijnen van de Mairie.

De hitte leek als een blok op me te vallen en de ene enkele slag van de kerkklok, die in zijn wat scheefgezakte smeedijzeren kroon op de toren hing, verscheurde net op dat moment onverwachts de stilte en trof mij als een bokshandschoen tussen de ogen. Meer geschrokken dan ik mezelf wilde toegeven keek ik om me heen naar de dichtstbijzijnde schaduwplek.

De zware en verveloos-houten kerkdeur stond op een kier en daar liep ik snel naar toe, want in een kerk is het vaak wat koeler. Tegen de muur naast de kerkdeur stond een glimmende sportfiets met een mandje voorop in scherp contrast met de oude verweerde stenen en het vervelozige hout van de deur.

Ik had juist mijn koffer rechtop gezet om de deur verder te openen toen mij de tweede, nog veel zwaardere schok trof binnen één minuut. Want ik had mij half omgedraaid om de deur met mijn schouder open te duwen, toen die schijnbaar moeiteloos van binnen uit werd opengetrokken.

Een knap, slank meisje van een jaar of vijftien, zestien in een witte jurk keek verbaasd en tot mijn lichte ergernis ook wel geamuseerd naar de bezwete man, die met bagage en al bijna naar binnen tuimelde. Ze keek mij een ogenblik aan met haar donkere bruine ogen, glimlachte en zei: 'Pardon, monsieur'. Het volgende ogenblik stapte ze langs me heen de drie treden af en haar donker bruinrode haar, dat halflang op haar schouders hing, kwam bijna langs mijn gezicht en glansde in het helle zonlicht. In één beweging trok ze haar jurk tot ver over haar knieën omhoog, sprong op de glimmende fiets en was verdwenen.

De hele scène had zich in hoog tempo afgespeeld en deed mij sterk denken aan een van die ontelbare commercials voor shampoo die over de hele wereld op de televisie worden vertoond. Maar de impact, zoals de sales guys dat noemen, was in dit geval vele malen groter dan zij ooit zouden kunnen bereiken. Er was weliswaar niets van haar over behalve een wolkje discrete parfumeur, maar haar glimlach stond als op mijn netvlies gebrand. Niet de glimlach van een leeg mooi snoetje, maar een innemende, tegelijk intrigerende glimlach, de donkere ogen onder haar markante wenkbrauwen helder, onderzoekend en vriendelijk.

In de donkere koelte van de kerk kwam ik langzaam weer wat bij zinnen en zat verbaasd naar dat langzaam vervagende beeld in mijn ogen te kijken. Die ogen, die glimlach! Toen ik enigszins aan het duister van de kerk was gewend zag ik dat de curé bezig was met het weggooien van een groot verlept bloemstuk en het opvegen van de afgefallen bloemblaadjes. Ik ben in een bank gaan zitten en de vriendelijke oude man kwam naar mij

toe en begon een praatje, over de hitte buiten, die overigens het voordeel had dat nu het dak niet lekte, de steeds terugkerende geldproblemen van de kerk, van hemzelf.

‘Maar’, stelde hij met een bewonderenswaardig positieve instelling vast, ‘zolang er nog wonderen gebeuren, heb ik het er toch nog allemaal graag voor over.’

‘Wonderen?’, vroeg ik half geamuseerd, half spottend, ‘echte wonderen - in St. Julien?’

Hij ging naast mij in de bank zitten, voorzichtig, alsof hij bang was - misschien niet ten onrechte - dat we er samen door zouden zakken en legde een rimpelige hand op mijn arm.

Ja,’ zei hij ernstig, ‘komt u morgen maar naar de mis, dan zult u een wonder meemaken. Een echt wonder in de kerk van St. Julien.’

Hij lachte even om mijn verwonderde gezicht.

‘Hebt u haar gezien, dat meisje dat net weg ging voor u binnenkwam? Ze heet Véronique, zij is mijn wonder. Ze speelt viool en komt morgen Bach spelen tijdens de mis. Als zij tegen mij lacht, dan vergeet ik altijd wat ik nog had willen zeggen. Ik ben ook maar een mens. En als zij speelt, vergeten de mensen wat ik gezegd heb of nog zeggen zal en zonder woorden vertelt zij ze meer over het paradijs en de lieve Heer dan ik ooit zal kunnen....

Weet u, het is het soort meisje dat in alle onschuld iets heel gewaagds aantrekt, en er dan zo geraffineerd uitziet... Als ze dan fluitend door de stad fietst, laat ze bijna een spoor van automobilisten achter die met een wazige blik op hun gezicht met hun auto’s langzaam tegen elkaar gebotst zijn terwijl ze proberen haar na te kijken.

En ze heeft niets door. Wat dat moet worden als ze zich bewust wordt van haar macht, ik weet het niet...

Maar ze speelt prachtig, heel persoonlijk.'

Wat afwezig keek hij door zijn brillette en glimlachte, als hoorde hij haar al spelen. Plotseling viel zijn oog op mijn vioolkist en hij zei, 'Ah, mijnheer speelt ook viool? U moet komen luisteren, het is...'

Hij stopte toen hij mijn verbaasde gezicht zag en ik zei, wijzend op de deur, maar denkend aan die glimlach: 'Was dát Véronique Pascal?' En toen de curé knikte, vertelde ik hem dat zij mijn leerling zou zijn gedurende ruim twee weken. O,' riep de oude man geschrokken, 'maar dan bent u... Ze heeft het me verteld, dat u zou komen. Toen u vorig jaar in Toulouse kwam spelen, wilde ik zo graag komen luisteren, maar eh... ik kon het toen even niet betalen...'

Hij stond eerbiedig op uit de kerkbank. Ook ik stond op, maar ik wenste dat ik dat niet had gedaan, want ik bleek bijna twee hoofden groter dan hij, en nu moest hij ook nog in letterlijke zin tegen mij opzien. Om hem weer wat meer op zijn gemak te stellen ging ik gauw weer zitten en ik beloofde hem morgen naar de mis te komen en ik bood aan vóór mijn vertrek zelf ook iets te komen spelen, zonder honorarium natuurlijk. Hij nam dat aanbod direct aan maar vroeg wel, met rode blosjes van opwinding in zijn gezicht: 'Mijnheer, mogen we dat dan wel alvast in ons krantje zetten?'

Vanzelfsprekend mocht dat en ik nam afscheid na beloofd te hebben dat ik hem tijdig zou berichten wat ik dan zou komen spelen. Ik liet de nu zacht in zichzelf zingende curé achter in zijn koele kerk en begon aan het

laatste deel van mijn wandeling van het station naar het
ouderlijk huis van Véronique Pascal.

II

De straat uit, langs La Poste, linksaf, voor het hotel rechts, na de laatste huizen weer rechts. Straat helemaal uitlopen, op T-kruising rechtsaf; driehonderd meter na het garagebedrijf melden bij het grote ijzeren hek in de lange muur. Terwijl ik probeerde te ontcijferen wat ik in de haast neergekrabbeld had en toen de instructies nog eens overdacht, vroeg ik me af of ik wel bij het goede garagebedrijf was aangekomen. Want er was wel een lange muur met een groot hek, maar er lag geen villa achter, zoals ik eigenlijk verwachtte, maar alleen een dicht bos.

Van de andere kant kwam het meisje in het wit aange-fietst, nu met een bundel stokbroden in het fietsmandje en ik zag haar het grote hek binnengaan dat achter haar dichtviel. Met hernieuwd vertrouwen in de mevrouw van het station liep ik op het hek af maar vond het op slot.

Op de linker pilaar was een roestvrij stalen plaat aan-gebracht met het opschrift ImaTron Research en de naam Pascal stond gegraveerd in het gelijkvormige bord op de rechter pilaar. Zodra ik op de belknop drukte schoof een luikje open waarachter de lens van een video-camera zichtbaar werd, en een stem vroeg mij mijn naam te noemen. Nadat ik aan dat verzoek had voldaan hoorde ik een verraste uitroep aan de andere kant. Het hek werd ontgrendeld en de stem zei dat ik gehaald zou worden, omdat het nog zeker een kwartier lopen was door het bos. Ik bedankte en zei dat ik graag door het wat koelere bos wilde komen lopen; mijn koffer kon ik dan misschien in het huisje bij het hek laten staan, die

kon later wel worden opgehaald. Achter mij viel het hek in het slot en de zware grendels schoven dicht.

Ik duwde de wat haveloze deur van het huisje open en zette mijn koffer en kledingtas om de hoek. Het interieur was niet bepaald haveloos: er stond een groot bureau met een aantal videoschermen en de bedieningspanelen, kennelijk een professionele bewakingsinstallatie. In de hoek stond een bed, met een televisietoestel aan het voeteneind, het perceel werd dus ook 's-nachts goed bewaakt. Op het bureau stond een faxmachine waar juist een strook papier uit kwam, beschreven met grote ronde viltstift letters: 'Roger, wil je zodra je terug bent de bagage van Monsieur Koffman even naar het huis brengen? Bedankt, Helen R.'

Nu veel lichter bepakt, met alleen mijn vioolkist aan de hand - die laat ik nooit ergens achter - ging ik op weg naar het huis. Al vrij spoedig kwam ik bij een wegsplitsing. Linksaf wees een bordje ImaTron - Research in de richting van enige lage laboratoriumgebouwen, die verderop in het bos lagen. Er werd kennelijk niet gewerkt op dit moment, want het parkeerterrein was leeg. Rechtsaf stond op het wegwijzertje Pascal aangegeven. Opnieuw kwam ik bij een hek dat bij mijn nadering als vanzelf open schoof en mij doorliet. Voor mij lag een smalle geasfalteerde weg die met een flauwe bocht in het bos verdween.

Welgemoed ging ik op pad: het was in het bos niet zo heet als in de stad en ik snoof de harsige geur van denenhout in de zon met welbehagen op. De krekels maakten een lawaai alsof ze het hele bos aan het omzagen waren, maar hoe ik ook tussen de takken gluurde, ik kreeg er geen te zien.

Na de bocht in de weg zag ik opeens het meisje in het wit, ze had haar fiets tegen een boom gezet en was bezig haar jurk uit te doen. Ze vouwde de jurk met zorg op en legde hem in het mandje voorop haar fiets, naast de stokbroden. Onder de jurk bleek ze een minuscule rode bikini te dragen, een verstandige dracht de hitte in aanmerking genomen. Verstandiger dan de mijne, want ik moest voor de zoveelste keer mijn viool neerzetten om mijn voorhoofd af te wisselen. Ik zag haar tegelijk jongensachtige en vrouwelijke lichaam zich spannen voor de sprong op haar fiets. Toen zag ze me staan. Ze zette de fiets weer tegen de boom, zwaaide naar me en liep snel naar me toe. Als in slow-motion bewoog haar lichaam op en neer en haar glanzend rode haar golfde op de maat van haar stap over haar schouders, maar dan een halve golfbeweging later. Vlakbij gekomen stond ze stil, stak haar beide handen uit, keek mij stralend aan en zei: ‘Oh, U bent natuurlijk..., ik zag u toch bij de kerk, zonet? Ik heb u niet herkend, want ik verwachtte u helemaal niet! Monsieur Koffman, u zou toch met de auto komen?’

Ik knikte en vertelde dat ik alleen een heel grote en dure auto had kunnen krijgen, wat een beetje onzin zou zijn geweest en dat ik met de trein was gekomen, ook al omdat dat eigenlijk veel leuker is.

‘Maar we hadden u toch wel kunnen komen afhalen?’

‘Jawel’, antwoordde ik ‘maar nu ken ik St. Julien al een beetje.’ Bij de fiets gekomen nam ze kordaat de vioolkist van mij over en zette die op de bagagedrager. Het was een prachtig wild bos waar we doorheen liepen, loofbos en dennenbos wisselden af met open plekken en met laag struikgewas. Door de bomen was het hoge hek

van een tennisbaan te zien, de rode kleur van het gravel paste mooi bij het groen eromheen. Toen we bij het huis aankwamen had ik verder nog niet veel hoeven zeggen, want ze had die kleine tien minuten goed benut door mij alvast wat wegwijs te maken. Zo vertelde ze wat ze van mij wist, welke van mijn opnamen ze kende, wat ze daarvan bijzonder goed of mooi vond en waarom, dat ze hier woonde met haar ouders en haar oudere broer, dat haar moeder schilderes was en een paar weken in Parijs woonde in verband met haar grote tentoonstelling, dat haar broer een vriend te logeren had, die net als hij heel goed piano speelde, dat haar vader directeur was van een klein maar geavanceerd elektronicabedrijf - ImaTron SA, van Images Electroniques en dat hij onwaarschijnlijk veel van computers afwist, dat ze in het laboratorium supergeheime dingen ontwikkelden voor defensie, dat daarom het laboratorium zo goed bewaakt moest worden.

De bewakingsdienst kwam eigenlijk alleen op het terrein van het laboratorium, tussen de twee hekken in en daardoor woonden ze in een groot eigen bos waar verder nooit iemand kwam en waar je de hele dag in je blootje kon lopen als je daar zin in had...

Ik zei juist dat me dat heel prettig leek, toen we de laatste bomen achter ons lieten en over een grote open plek naar het huis liepen. Net toen werden we ingehaald door een gebruide donkerharige jongeman in een donkerblauw sportbroekje in een bijpassend blauw geverfde Mehari, zo'n laag open plastic autootje, zonder nummerbord. In het voorbijgaan zwaaide hij naar ons. Véronique zwaaide onbekommerd terug. 'Hoi, Roger!' Achter op de auto zag ik mijn koffer en tas.

‘Roger is het hoofd van de bewaking. In zijn uniform ziet hij er hard en professioneel uit, anders dan nu, maar zijn vriend en hij zijn heel lief voor hun drie katten.’ Ik glimlachte even om de rake karakterisering.

Het huis was gebouwd van geelachtige zandsteen en had de vorm van veel boerenhuizen uit die streek, een beetje asymmetrisch, een vierkant torentje met openingen voor de duiven, een schoorsteen met een windwijzer en rechts de voormalige schuur die dwars op de rest van het huis stond. Het leek mij een redelijk bescheiden onderkomen voor een miljonair, maar later bleek dat alleen maar de eerste indruk te zijn. Het huis lag aan het begin van een helling naar beneden, waardoor het aan de voorkant één, maar aan de achterkant twee verdiepingen had. De voormalige schuur die dwars op het huis stond, was in de lengterichting geheel in de oude stijl doorgetrokken en had daardoor aan het einde zelfs drie verdiepingen, daar met elkaar verbonden door een open trappenhuis. De kamers in deze vleugel hadden brede openslaande deuren die uitkwamen op brede gaanderijen van donkerbruin hout.

Voor het huis een groot terras en een veel groter zacht glooiend grasveld tot aan de bosrand. Over de boomtoppen had men een weids uitzicht over een diep uitgesleten rivierdal en op een kasteel in de verte op de andere oever. Ik liep achter Véronique aan het huis binnen en zette mijn vioolkist neer.

‘Wat wilt u doen, eerst even opfrissen in uw kamer en dan naar de anderen om kennis te maken, of eerst even naar de anderen? Ze liggen natuurlijk allemaal in het zwembad en we zwemmen hier altijd in ons blootje, dan

bent u gewaarschuwd. Ik kan u ook daarna uw kamer wel even wijzen.'

Ik koos voor eerst kennismaken en toen we aan de andere kant het huis weer uitliepen kwam een vrij kleine man van ongeveer mijn leeftijd in een blauwe badjas ons met uitgestoken hand tegemoet. Hij fronste even toen hij Véronique's wat informele tenue opmerkte, maar heette mij op correcte en plezierige wijze in het Engels welkom. Ik antwoordde in het Frans en pas toen hij bemerkte dat ik daar geen grote problemen mee had, schakelde hij zelf ook weer op het Frans over.

Hij had een prettig open gezicht met kleine lachplooien aan de ooghoeken en met zijn niet erg kortgeknipte haar in de war zag hij er beslist jongensachtig en wat artistiek uit. Hij sprak vriendelijk maar wat gereserveerd, stelde een paar heldere, kort geformuleerde vragen, alweer over mijn reis en waarom ik mij niet had laten afhalen. Even had ik het ongemakkelijke gevoel dat ik een sollicitatiegesprek moest voeren. Zijn donkere ogen leken niets te missen en toen ik even opzij keek naar Véronique viel het me ineens op hoe de fijne donshaartjes op haar schouder als van goud oplichtten in het zonlicht en ik hield mijn adem in. Toen ik haar vader weer aankeek, merkte ik dat ook mijn reactie op Véronique's schouder hem niet was ontgaan.

Er verscheen iets geamuseerds in zijn ooghoeken, maar hij zei alleen: 'Véronique, ga even kijken bij het zwembad, of iedereen wat aanheeft. Zeg dat monsieur Koffman is aangekomen. Je kunt iemand die correct gekleed is niet met goed fatsoen ontvangen in een gezelschap dat geen kleren aanheeft'.

Ik hield weer mijn kleine redevoering: 'Alstublieft, laat u zich er door mij niet van weerhouden, voor mij is het geen probleem.'

'Goed zo!', lachte hij, 'maar ik zal u nog in geklede toestand aan de anderen voorstellen, dat lijkt me toch wel prettiger voor u. Daarna zien we wel weer.'

Ik knikte, en hij ging me voor, vrolijke stemmen en geplons van water gaven de richting aan, over het grasveld naar de bosrand. Het ruime zwembad lag uit het gezicht van het huis en van het grasveld achter de eerste rijen bomen op een grote open plek. Er was een terras met een grote houten parasol.

'Mag ik u voorstellen', zei mijn gastheer, 'mijn assistente en goede vriendin Helen Ropar, oorspronkelijk uit Seattle, maar nu al Franser dan de Fransen; mijn zoon Patrice; zijn vriend en studiegenoot uit Amerika die toevallig Patrick heet; en Jasha, de kat. Ja, genoemd naar...'

Ik kreeg een stoel aangeboden onder de parasol en een glas witte wijn uit een koeler, de jongens gingen weer in het water en ik kreeg de tijd om even bij te komen. Jasha, de siamese kater keek mij aan met zijn helder blauwe ogen en sprong direct bij mij op schoot, waarschijnlijk omdat ik de enige was met een lange broek aan. Patrice en Patrick waren allebei lange slanke jongens van een jaar of vijftien met donker haar en bruine ogen en ze droegen dezelfde felrode zwembroeken, maar verder leken ze in het geheel niet op elkaar. Patrice had vrij lang golvend haar en een mooi gebruinde huid, maar Patrick had zwart kroeshaar, een gitzwarte huid en een brede glimlach met verpletterend witte tanden. Helen was een knappe jonge vrouw van tegen de dertig met

blond krullend haar en een goed figuur en droeg alleen een bikinibroekje van metaalachtig glimmende blauwe stof. Voor deze gelegenheid had ze een blauwe handdoek om haar schouders geslagen. Véronique verschikte iets aan de dunne rode bandjes van haar bikini en dook toen met een elegante sprong in het water. Maar toen het water weer helder werd bleek een van de kleine kledingstukjes vlakbij de kant te dobberen en de draagster ervan kwam aan het andere einde van het zwembad weer boven. Patrick, die samen met zijn vriend weer op de kant geklommen was, boog zich lachend voorover en viste het op en legde het op de kant. 'Hé, zusje, je bent wat verloren!'

'Jean-Claude, mogen wij nu ook weer zonder?' vroeg Patrice toen aan zijn vader, 'dit zit zo ellendig als je het niet gewend bent.'

Hij haakte een duim achter het strakke elastiek van zijn zwembroek. Jean-Claude Pascal keek mij even aan en ik zei gauw: 'Ik heb er geen bezwaar tegen, hoor.' Jean-Claude knikte naar de jongens die snel hun zwembroeken uittrokken en als bevrijd in het water doken.

Later op de middag zaten we in een kring bij het zwembad, iedereen nu met iets om de schouders tegen de nog steeds felle zon.

'Luister even, iedereen.' Helen nam het woord: 'Ik heb gisteravond - nou ja, vanmorgen eigenlijk - nog tot vier uur gewerkt en Jean-Claude ook, dus we zijn zo moe als honden en we hebben geen tijd gehad veel aan het eten te doen. Geen diner dus, vandaag.'

Helen vervolgde: 'Ik heb gisteren een paar pizza's gemaakt en ik heb net een grote quiche gebakken, dus

daar doen we het maar mee. Er is ook soep en een grote bak sla en kaas natuurlijk, en wijn en ijs en koffie en likeur en dat soort dingen, maar verder niets bijzonders. Morgen is er een echt diner ter ere van onze gast.'

Iedereen was tevreden met dit arrangement; de pizza's waren uitstekend en de quiche ook, en de uitstekende landwijn smaakte steeds naar meer.

Ik heb me niet vaak in een gezelschap zo snel op mijn gemak gevoeld als toen. Vaak als ik ergens word ontvangen gaat men mij nadrukkelijk in de gesprekken betrekken: Wat vindt u van de nieuwe plannen van het Metropolitan Museum of Modern Art? Afgrijselijk, vindt u niet?, of Wat is nu volgens u het beste orkest van de wereld?, of Wat zijn de Berlijners achteruitgegaan sinds Karajan er niet meer is, vindt u niet? Altijd vragen waarop geen verstandig antwoord mogelijk is. Ik heb altijd afschuwelijk het land aan dat ijdele en leeghoofdige gepraat. Maar hier, juist omdat niemand nadrukkelijk probeerde een serieus gesprek met mij te voeren of mij allerlei dingen te laten vertellen, gebeurde dat als vanzelf toch. We hebben geanimeerd zitten praten en ik voelde mij helemaal thuis - en dat zegt wat voor een zwerver als ik.

III

Ik werd langzaam wakker in een ruim comfortabel bed en kon mij minutenlang niet herinneren waar ik was. Nu is dit niet zo vreemd voor mij, omdat ik als violist de hele wereld afreis, overal concerten geef en dus vaak van het ene hotel naar het andere verhuis. En alle hotelkamers van alle grote hotels over de hele wereld lijken op elkaar, zodat ik vaker bij het ontwaken niet direct weet waar ik ben. In Amerika is het me zelfs eens gebeurd dat ik wakker werd in een zo verschrikkelijk standaard ingerichte kamer, dat ik moest opstaan om in mijn agenda te kijken waar ik verondersteld werd te zijn. Toen heb ik met mijn slaperige hoofd de receptie gebeld en gevraagd of ik al in Detroit was of er nog naar toe moest.

Maar deze kamer was anders, licht en smaakvol en ook een beetje chic ingericht. Een groot veldboekje op een tafeltje met vergulde poten en een geslepen glazen blad tussen de ramen. Heel geraffineerd, dezelfde bloemen als op de gordijnen voorkwamen. Een ovale spiegel met vergulde lijst erachter. De gordijnen waren dichtgeschoven maar bewogen zacht in de wind. Af en toe werd even een glimp van een ruim balkon zichtbaar, een donkere houten balustrade, een dennenbos verderop.

Ineens wist ik het weer, dit was het ouderlijk huis van Véronique Pascal, mijn leerling gedurende twee zelfs voor mijn doen buitengewoon goed betaalde weken.

Mijn manager had enthousiast geklonken in dat telefoongesprek; een huis als een paradijs in het zuiden van Frankrijk, een knap en talentvol meisje als leerling, alle onkosten betaald, een vorstelijk honorarium en net passend tussen het einde van het concertseizoen en het